

Saksnr.: 2013/44
Løpenr.: 45200/2014
Klassering: S01
Saksbehandler: Kari Ottestad

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av Samferdsel, miljø og klimakomiteen	Møtedato 03.09.2014	Utvalgssaksnr.
--	------------------------	----------------

Uttalelse. Forslag til endring i energilovforskriften og veileder for mindre vindkraftanlegg

Vedlegg

Saksprotokoll fra SMK-komiteens møte 06.02.2013. Sak 2013/44:

<https://einnsyn.ostfoldfk.no/eInnsyn/Utvalgsbehandling/Details/3200>

Høringsnotat. OED. 24.06.2014. Forslag til endringer i energilovforskriften:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/oed/dok/hoeringer/hoeringsdok/2014/Horing---Forslag-til-endring-i-energilovforskriften.html?id=764377>**Bakgrunn for saken**

Olje- og energidepartementet har i brev datert 24. juni sendt forslag til endringer i energilovforskriften på høring. Samtidig er veileder for kommunal behandling av mindre vindkraftanlegg sendt på høring. Høringsfristen er satt til 25. september.

Endring i Energiloven § 3-1 trådte i kraft juli 2013, og innebærer at det kan fastsettes i forskrift hvor høy spenning eller effekt et vindkraftanlegg skal ha før det skal være omfattet av konsesjonsplikten. Når forslaget til denne endringen var på høring i 2012 ble det samtidig foreslått en konsesjonsgrense på 500 kW for vindkraftverk, men dette ble ikke vedtatt. Denne konsesjonsgrensen foreslås nå endret til 1 MW. Med dette forslaget legges det til rette for at mindre kraftverk, som i dag må konsesjonsbehandles av NVE, kan behandles lokalt etter plan- og bygningsloven.

Samferdsel, miljø og klimakomiteen i ØFK har tidligere behandlet hørings sak i sitt møte 6. februar 2013, og vedtok følgende:

«Østfold fylkeskommune støtter de forslag til endringer i Energiloven og energilovforskriften som er sendt ut på høring. Østfold fylkeskommune har følgende merknader til forslaget:

1. En veileder for hvordan kommunene kan håndtere mindre vindkraftanlegg i kommuneplanleggingen bør vektlegge hvilke muligheter kommunene har for å styre utviklingen gjennom de samlede virkemidlene kommunene har hånd om.
2. Olje- og energidepartementet bør tydeliggjøre om en høyde på 100 meter er ment som forslag til grense for hva kommunen skal kunne behandle.»

Fylkesrådmannen bygger denne saken på utredningen som ble gjort til SMK møtet i 2013 (vedlagt), og redegjør i tillegg for de endringer som er nye nå.

Fakta

Forslag til endringer i energilovforskriften

I 2012 var forslaget en konsesjonspliktgrense på 500 kW og et antall på to stk. turbiner. Forslaget som nå legges frem legger opp til en konsesjonsgrense på 1 MW og maksimalt antall på 5 turbiner innenfor hvert prosjekt. Anlegg med større effekt eller flere turbiner må konsesjonsbehandles. I 2012 ble det anslått at turbiner med høyde over 100 meter fortsatt skulle konsesjonsbehandles, men dette var ikke entydig i forslaget til forskrift. Forslaget som legges frem nå har ingen høydegrense på turbinene. Det foreslås med andre ord at max 5 turbiner, uansett høyde, med effekt til og med 1 MW skal kunne behandles lokalt etter PBL.

Veilederen som er sendt på høring redegjør for bakgrunn, behandling etter PBL, viktige samfunnsmessige og miljømessige hensyn, samt relevant lovverk.

Fylkesrådmannens vurdering

Forslag til endring i energilovforskriften

Småskala vindkraft kan være et viktig bidrag til lokal verdiskaping, særlig i landbruket. I nasjonal og regional sammenheng er slike anlegg av mindre energimessig betydning enn store vindkraftanlegg. Nasjonalt og regionalt er det et ønske om å legge til rette for større vindkraftanlegg i avgrensede områder for å oppnå lavest mulig miljø- og samfunnskostnader pr kWh, men det kan samtidig være positivt med småskalaproduksjon som lettere lar seg innpasse i det landskapet som allerede er kultivert eller industrialisert. Østfold er et lite og tettbefolket fylke, og det er viktig at totalbelastningen av vindkraftutbygging blir vurdert på regionalt nivå og i kommuneplanene.

Høringsnotatet viser til de utredninger som ble gjort i 2012. I 2012 anså departementet at en grense på 500 kW ville dekke det som var naturlig å føre opp av mindre vindkraftanlegg. Vindturbiner i størrelsesorden 50-250 kW i tilknytning til landbrukseiendommer ble ansett som mest aktuelt, og virkningene ble ikke ansett å være av en slik dimensjon at sentral behandling var nødvendig. Videre sier utredningen fra 2012 at samlet effekt på opptil 500 kW både vil dekke behovet til et relativt stort gårdsbruk og samtidig gi muligheten til å selge overskuddet av elektrisk energi.

Departementet viser fortsatt til 2012-utredningene, men foreslår nå å doble øvre effekt fra 500kW til 1 MW og øke antall turbiner fra 2 til 5, samtidig som det ikke er gitt noen begrensning på turbinhøyde. Fylkesrådmannen savner en redegjørelse av hvorfor departementet nå mener det er behov/ønske for en dobling av effekt og mer enn en dobling av antall turbiner. Det er ikke lagt ved vurderinger rundt hvilken type turbiner og hvilke utbyggingsbehov av nett en ser for seg vil være aktuelt, eller andre mulige virkninger av å øke den maksimale grensen til 1 MW.

Virkningene av de høyeste turbinene kan få konsekvenser ut over det som naturlig bare berører én kommune eller lokale forhold og hensyn, både når det gjelder støy, skyggekast, landskapsvirkning, friluftsliv og fugl. Det bør derfor vurderes en maksimalhøyde for turbiner som skal kunne behandles etter PBL, slik at både effekt, antall og høyde blir et kriterium.

Fylkesrådmannen mener kommunene i stor utstrekning kan ivareta de samfunnsmessige og miljømessige hensyn som skal vurderes og ivaretas i egen kommune. Kommunen behandler i dag en rekke utbyggingstiltak etter plan- og bygningsloven, og har lang erfaring i å vurdere ulike

hensyn opp mot hverandre. Det er ønskelig at beslutninger som kan treffes lokalt i størst mulig grad skjer på lokalt nivå. Kommunene er i stand til å behandle mindre vindkraftsaker etter PBL, men fylkesrådmannen mener grensen for hva som nå er foreslått som «mindre vindkraftanlegg» er strukket noe langt, og trolig ikke har nødvendige avgrensningskriterier. Fylkesrådmannen mener at den foreslåtte grensen bør vurderes på nytt med bakgrunn i et begrunnet behov, og ut i fra hva som er praktisk mulig for kommunene å håndtere også når det gjelder nettkapasitet og behov for nytt nett.

Veilederen

Veilederen beskriver at behandling av mindre vindkraftanlegg etter PBL vil omfatte byggesaksbehandling og avklaring på kommuneplannivå og reguleringsplannivå. Det redegjøres for at «...*mindre vindkraftetableringer kan etableres uten krav til reguleringsplan...*».

Fylkesrådmannen mener dette er fremstilt noe unyansert under punktet om kommuneplan. Siden høringsnotatet, i sin helhet, er rettet mot «.....behandling av *mindre* vindkraftanlegg» vil veilederen lett kunne oppfattes dit hen at alle vindkraftanlegg som ikke skal konsesjonsbehandles er å anse som «mindre vindkraftanlegg», og at de dermed kan behandles med direkte hjemmelsgrunnlag i en kommuneplan eller kommunedelplan.

Fylkesrådmannen mener veilederen her må være tydeligere på PBLs generelle reguleringsplikt som må vurderes i hvert enkelt tilfelle, og som følger av § 12-1 2. ledd. Denne slår fast at reguleringsplan skal utarbeides dersom det er *”behov for å sikre forsvarlig planavklaring og gjennomføring av bygge- og anleggstiltak, flerbruk og vern i forhold til berørte private og offentlige interesser.”*

Videre slås det fast i § 12-1, 2. ledd, at *”For gjennomføring av større bygge- og anleggstiltak og andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn kreves det reguleringsplan”*. I forarbeidende (Ot. prp. nr. 32 for 2007-2008, s. 228) heter det, at *”Visse tiltak vil alene i kraft av sin størrelse utløse reguleringsplikt. I andre tilfeller kan tiltak som ikke i seg selv er så store, men der virkningene for omgivelsene er omfattende eller usikre, føre til reguleringsplikt.”*

Fylkesrådmannen savner også fokus på avbøtende tiltak i veilederen. Hvilke tiltak kan være aktuelle, hvem har ansvar og hvordan kan kommunen sikre at disse blir gjennomført?

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

Østfold fylkeskommune viser til at det nasjonalt og regionalt er et ønske om å legge til rette for større vindkraftanlegg i avgrensede områder for å oppnå lavest mulig miljø- og samfunnskostnader pr kWh. Det kan samtidig være positivt med småskalaproduksjon som lettere lar seg innpasse i det landskapet som allerede er kultivert eller industrialisert. Østfold er et lite og tettbefolket fylke, og det er viktig at totalbelastningen av vindkraftutbygging blir vurdert på regionalt nivå og i kommuneplanene.

Østfold fylkeskommune mener kommunene i stor utstrekning kan ivareta de samfunnsmessige og miljømessige hensyn som skal vurderes og ivaretas i egen kommune. Østfold fylkeskommune mener kommunene kan ta ansvar for behandling av de mindre vindkraftverkene etter PBL, men mener endringen i forskriften kan legge opp til en for romslig avgrensning av de tiltak som skal kunne vurderes etter PBL ut i fra de hensyn som kun er lokale.

1. Østfold fylkeskommune ber om at det vurderes nærmere om virkningene av vindkraftanleggene inntil 1 MW kun får lokale virkninger.

2. Østfold fylkeskommune ber om at det vurderes en maksimalhøyde for turbiner som skal kunne behandles etter PBL, slik at både effekt, antall og høyde blir et kriterium. Dette fordi virkningene av de høyeste turbinene lett får konsekvenser ut over det som naturlig bare berører én kommune eller lokale forhold og hensyn.
3. Veilederen bør være tydeligere på PBL (§12-1 2. ledd) generelle reguleringsplikt, som må vurderes i hvert enkelt tilfelle.
4. Veilederen bør også omhandle avbøtende tiltak.

Sarpsborg, 7. juli 2014

Atle Haga
fylkesrådmann

Hilde Brandsrud
kst. fylkesdirektør